

su Augusto C. Ambrosi i Iginio Feola. Pored opisa i geografskih podataka dala su podatke iz etimologije, tektonike, meteorologije, paletnologije i paleontologije. Iza toga slijedi članak pod naslovom IL BURANCO RAMPIUN N. 232 Li, koji je napisao Cesare Conci. Pisac članka opisuje ponor Buranco Rampium u provinciji Savona, koji je dubok 65 m. Pored opisa i skice ponora objelodanjuje i podatke o postojećoj fauni. Zatim Antonio Galvagni i Giuliano Perna iznose svoju studiju o postanku nekih interesantnih oblika stalagmita pod naslovom: CONTRIBUTO ALLA MORFOLOGIA DEI PRODOTTI ARGILLOSO-SABBIOSI DI RIEMPIMENTO DELLE CAVERNE. Promatranja su vršena u pećinama Grotta della Bigonda N. 243 V. T. i Grota del Calgeron N. 244 V. T. Članak

je ilustriran fotografijama, koje je snimio G. Perna. Nadalje, član speleološke grupe iz Milana Bruno Martinis, pod naslovom FENOMENI CARSICI NEL SOTTOSUOLO DI GRADISCA D'ISONZO (Gorizia), daje geološke podatke i skicu okolice Gradiške kod Gorice. Giorgio Senna u svom članku iznosi rezultate paleontoloških istraživanja u pećini BUCO DELLE PECORE. Od iskopanih fosila spominje falangu *Bos sp.*, a od Marmota marmota *L. lijevu* mandibulu i fragment desne tibije. Zadnji je članak Josefa Skutila iz Brna (ČSR) u kojem daje podatke o starim zapisima čeških autora, koji su opisivali talijanske odnosno jugoslavenske pećine. Na kraju časopisa štampane su vijesti. Kvalitet i tehnička oprema su na visini.

S. Marjanac

Obavijesti

I. JUGOSLAVENSKI SPELEOLOŠKI KONGRES

21. I. — 23. I. 1954.

U Postojni je održan prvi kongres speleologa Jugoslavije. Kongres su organizirali Zavod za raziskovanje krasa Slovenske Akademije Znanosti in Umetnosti i Družba za raziskovanje jam, uz materijalnu podršku narodne vlasti.

Od 21. do 23. siječnja ove godine, sudjelovali su u zajedničkom radu na kongresu preko stotinu delegata iz svih Narodnih Republika i S. T. T.-a. Najvećim dijelom su na kongresu bili zastupani delegati iz N. R. Slovenije, četvrtinu učesnika sačinjavali su delegati iz N. R. Hrvatske i Srbije, dok je pet delegata delegirano iz N. R. Bosne i Hercegovine, po jedan delegat iz N. R. Crne gore i S. T. T.-a, te tri predstavnika J. N. A.

Među učesnicima kongresa bili su gotovo svi naši istaknuti naučni radnici, geomorfolozi, geolozi, biolozi i dr., čija su proučavanja vezana za probleme krša. Obzirom na to, da su u radu kongresa učestvovali i brojni amateri, speleolozi iz Srbije, Hrvatske i Slovenije, on je dobio posebno obilježje. Time se postigla potrebna širina u povezivanju svih istraživača našeg krša.

Kongres nije dobio historijsko značenje u našoj speleologiji samo po tome što je to naš prvi speleološki kongres, već i po tome, što su na prijedlog Komisije za izradu statuta donešeni zaključci Kongresa u jedanaest točaka, a ukratko sadrže slijedeće:

»... Premda kraško zemljište obuhvaća vrlo veliki dio naše države, konstatiramo, da naša speleologija zaostaje za općim kulturnim razvojem Jugoslavije i za speleologijom drugih zemalja.

Zato je potrebno, da se u svim našim narodnim republikama najkasnije u roku od 6 mjeseci osnuju speleološka društva odnosno sekcije sa obavezom, da se još ove godine organizacijski povežu u speleološki savez Jugoslavije. Statut budućeg Saveza, što ga je ovaj Kongres u načelu usvojio, neka bude osnova budućem radu. Inicijativu za to kongres povjerava Društvu za raziskovanje jam Slovenije i Zavodu za raziskovanje krasa SAZU u Postojni, koje se u isto vrijeme obavezuju što prije štampati sve znanstvene referate ovog kongresa.

Pripreme radove potrebne u tu svrhu do osnivanja Speleološkog Saveza Jugoslavije, obavljati će Inicijativni odbor, što će ga sporazumno sastaviti Zavod za raziskovanje jam Slovenije. Inicijativni odbor će ujedno potpomagati sve veće speleološke ekspedicije u republikama, koje nisu u mogućnosti da ih same izvrše. U ekipi ovih ekspedicija moraju biti zastupani predstavnici svih zainteresiranih struka.

Potrebno je, da se u svim narodnim republikama osnuju Instituti za proučavanje krasa, a za čitavu državu jedan biospeleološki institut.

... Također se u svim republikama treba pristupiti uređenju katastra krških objekata, sistematski sakupljati bibliografiju o kršu, posvetiti pažnju visokoplaninskom kršu i rješenju privrednih pitanja kao što su opskrba primorskih i otočnih stanovnika pitkom vodom.

... Preporuča se upotpunjavanje ombrometrijskih i limnografskih stanica na kršu, a publiciranje rezultata radova objavljivati u stručnim zajedničkim časopisima, s tim da se prethodno, ukoliko je potrebno, zaštite speleološki objekti, koji su u tim radovima spomenuti.«...

Kongres je usvojio prijedlog, da se III. Međunarodni Speleološki Kongres održi u Jugoslaviji.

Kongres je otvorio pozdravnim govorom u ime organizatora **Dr. R. Savnik, predsjednik** Priredivačkog odbora, a pozdravili su ga predstavnici narodne vlasti kotara Postojne i vojne oblasti. Zatim su delegati pojedinih republika i S. T. T.-a podnijeli izveštaje o stanju speleologije i dosadašnjim speleološkim radovima u svojim republikama. Ujedno je izabrana posebna Komisija, koja je imala zadatak izraditi prijedlog, kako formirati Centralno speleološko tijelo Jugoslavije i prijedlog Statuta ovoj organizaciji.

U ovu su komisiju ušli iz svake republike po jedan delegat.

Zatim je **Dr. A. Melik** održao prvo predavanje pod naslovom »Krška polja v pleistocenu«. U svom je predavanju Dr. A. Melik istakao, da je prije diluvija stvoren izraziti krški reljef na današnjim krškim poljima, a koji je zatrpan jezerskim sedimentima, stvorenim u vrijeme diluvijalne promjene klime. Potrebno je obratiti posebnu pažnju ovom prediluvijalnom reljefu krških polja i krškoj hidrografiji na tom području, koji su u uskoj vezi. Speleologe u ovom radu čeka znatan udio, rekao je na kraju svog predavanja Dr. A. Melik.

Poslije podne istog dana delegati su razgledali Postojnsku, Črnu i Pivku jamu. Naveče, nakon razgledavanja muzeja u Postojni, održana su tri predavanja o fotografiranju u pećinama.

22. I. na kongresu održan je niz predavanja. Dopodne je **Dr. S. Milojević** u predavanju pod naslovom »Problem iskorištavanja slankastih vrela u Dalmaciji« dao kraći prikaz dosadašnjih teorija o vruljama po Lehmanu, Đurašinu i dr. i iznio svoje rezultate rada na Korčuli i Pelješcu.

Drugo je predavanje održao **M. Ple**ničar pod naslovom »Geološki problemi na Notranjskem i Primorskem krasu«. Predavač je prvo dao pregled dosadašnjih geografskih radova na ovom području, a zatim je rezimirao rezultate i novija iskustva sa geoloških radova, koje zadnjih godina ovdje vodi Slovenska Akademija.

Predsjednik Planinske Zveze **P. Kunaver**, stari slovenski speleolog i odličan poznavalac visokoalpskog krša održao je zatim predavanje pod naslovom »Raziskovanje našega visokogorskoga krasa«. **P. Kunaver** je istakao, da se u visokoalpskom kršu vrši intenzivno koroziono-mehaničko trošenje stijena, uzrokovano najvećim dijelom vodom sniježnicom. Ona je stvorila izrazitu kršku morfologiju u visokim slovenskim planinama, te se u tim, do sada nedovoljno poznatim krajevima mogu očekivati vrijedni rezultati, uz uvjet sistematskih radova, koji bi bili slični onima u Pirinejima.

U nastavku dopodnevno rada Kongresa podnesena su još tri izvještaja. **Dr. J. Roglič** govorio je o zasjedanju Međunarodne Geografske Unije, odnosno, o njezinoj Komisiji za istraživanje krša, koja je radila u jesen 1953. u Frankfurtu na Maini. **Dr. J. Roglič** dao je ujedno kraće prikaze najvažnijih predavanja o kršu, koja su održana na zasjedanju. Drugi je izvještaj bio **M. Maleza**, o speleološkim istraživanjima u Istri, na području Učke i Čičarije, koja već drugu godinu vodi Jugoslavenska Akad. Znan. i Umjetn. Zagreb. Na kraju je **ing. J. Draškoci** podnio izvještaj o svojim radovima vršenim u izvorišnom području Resave.

Prije početka poslijepodnevni predavanja delegati biolozi razgledali su pod stručnim vodstvom **Dr. N. Seliškara** biološku stanicu u Postojnskoj jami.

Poslijepodnevna predavanja bila su podijeljena po sekcijama, na tehničku

i biološko-arheološku. U tehničkoj sekciji održana su slijedeća predavanja: **ing. A. Hrovat**: »Dinamika na naših kraških tleh«, **P. Štefančić**: »Važnost speleologije za hidrološko raziskavo krasa«, **ing. F. Jenko**: »Speleologija v našem vodnem gospodarstvu«, **ing. I. Miklič**: »Uporaba geofizičnih metod pri raziskovanju našega krasa«.

U biološko-arheološkoj sekciji prvo je predavanje održao **Dr. J. Hadži**: »Značaj pećinske faune«. Nakon toga je **Dr. S. Brodar** u predavanju pod naslovom: »Paleolitik na krasu« dao pregled paleolitskih stanica na kršu Slovenije, a iscrpnije je govorio o paleolitiku postojnske, Otoške, Pod Kalom jame i Betalove spodmole. U slijedećem predavanju »Mlajše kulture v jamah« **Dr. J. Korošeca** opisana su nalazišta neolitika i brončanog doba, na kršu Slovenije. Posljednje je predavanje u biološkoj sekciji bilo **Dr. G. Tomažiča**: »Posebnosti flore in vegetacije krasa«. U svom je opširnom predavanju **Dr. G. Tomažič** govorio o flori unutrašnjosti pećina i bliže okoline ulaza u pećinu.

23. I. dopodne održana su preostala predavanja. U predavanju »Tehnika raziskovanja jam«, **F. Hribar** govorio je o načinu savladavanja podzemnih prostora i u tehničkoj opremi, kojom se služe slovenski speleolozi. Zatim je **Dr. V. Bohinec** u predavanju »Kraška bibliografija« prikazao način stvaranja bibliografije o kršu, koju priprema Zavod za raziskovanje krasa u Postojni. Posljednje je predavanje na Kongresu održao **Dr. R. Savnik**: »Kataster kraških objektova in problemi naše kraške nomenklature. On je predložio, da se u svim našim republikama uvede jedinstven način registracije krških i speleoloških objekata. Delegatima je **Dr. R. Savnik** dao na uvid obrazac koji bi mogao poslužiti kao osnova za jedinstven obrazac.

U drugom je dijelu dopodnevnog rada kongresa prvo govorio F. Habe o »Oblike in program bodočega dela«. U svom je govoru F. Habe iznio niz prijedloga, kako se treba formirati centralno tijelo speleologa Jugoslavije i na koji bi način ono djelovalo. Diskusija, koja se zatim vrlo živo razvila svela se na principijelne postavke. Delegati Slovenije predlagali su kao i u Komisiji za Statut, neposredno osnivanje jedinstvenog speleološkog tijela za čitavu Jugoslaviju, koje bi izdavalo centralni speleološki glasnik. Nasuprot ovome prijedlogu izvjesni su delegati zahtijevali, da se prvo formiraju republička speleološka društva, koja bi nakon svog osnivanja pristupila stvaranju Saveza. Kao što je spomenuto u zaključcima, prevladalo je potonje mišljenje.

Poslije podne istoga dana delegati su razgledali Predjamski grad kao i sistem pećina Predjame. Naveče održan je svečani banket u dvorani hotela »Javornik« u čast učesnika kongresa. Time je završen zajednički program za delegate I. Kongresa speleologa Jugoslavi-

je. 24. I. priređene su dvije cjelodnevne ekskurzije. Jedna grupa, pod vodstvom Dr. R. Savnika i F. Habea, razgledala je pećinu Škocjan. Druga grupa, koju su sačinjavali većim dijelom speleolozi alpinisti i planinari, sudjelovali su u praktičnom izletu u nedaleku Jama dveh vhodov kod Prestraneka. Organizacija kongresa u cijelosti je uspjela. Zaključci stvoreni u toku njegovog rada od velikog su značaja za unapređenje speleologije u Jugoslaviji, i tek njihovim sprovođenjem u djelo postići će se prava svrha kongresa.

Od članova naše speleološke sekcije P. D. »Željezničar«, kongresu su prisustvovali kao delegati: pročelnik sekcije Marjanac Slavko, tajnik Drago Malez, Mujić Aleksandar i Sakač Krešo. Kao delegat Planinarskog saveza Hrvatske Redenšek Vlado.

Asistent Malez Mirko bio je delegiran od strane Jug. Akademije znanosti i umjetnosti, a Baučić Ivo od Hrv. geografskog društva.

Sakač Krešimir

R E S U M E

A Postojna, depuis le 21. I. jusqu'au 24. I. 1954, a eu lieu le premier Congrès des speleologues Yougoslaves.

Aux travaux de Congrès ont participé une centaine de délégués de toutes les républiques Yougoslaves et du L. T. Trieste. Les délégués au Congrès étaient choisis parmi les savants le plus remarquables, étant tous connaisseurs des problèmes du causse. Les amateurs, eux aussi y étaient présents. Pendant la durée du Congrès plusieurs conférences ont eu lieu. Leur but était de synthétiser les problèmes théorique de la spéléologie ainsi que ceux de la morphologie du causse. Au cours de ces conférences on a beaucoup insisté sur le rôle special de la spéléologie dans l'économie Yougoslave. Mention spécial était due à l'hydro-electrotechnique. Grâce au côté pratique du Congrès, les délégués ont eu la possibilité de visiter les cavernes Yougoslaves: Postojna, Škocijan, Predjama e. c. t. dont la beauté est universellement reconnue, et où on a déjà essayé des travaux pratiques préliminaires. A la fin, le Congrès a donné d'importantes conclusions concernant l'amélioration de la spéléologie Yougoslave, parmi lesquelles la plus signifiante est celle de la fondation des compagnies speleologique fédérales, réunies à leur tour dans l'Union des compagnies spéléologiques Yougoslaves.